

Романадзе Л.Д.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри господарського права і процесу, кандидат юридичних наук,
доцент*

РОЗВ'ЯЗАННЯ СПОРІВ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ЗА ДОПОМОГОЮ МЕДІАЦІЇ.

Медіація, як альтернативний засіб врегулювання спорів, застосовується у багатьох сферах суспільних відносин, стосується широкого кола питань, однак, найбільш поширеним є проведення медіації задля врегулювання цивільних, господарських, трудових та сімейних спорів.

Світовим досвідом доведено високу ефективність медіації при вирішенні спорів у сфері інтелектуальної власності. У справах, пов'язаних з інтелектуальною власністю, до медіатора найчастіше звертаються для досягнення згоди в разі неправомірного, на думку однієї зі сторін, використання об'єкта права інтелектуальної власності іншою стороною, порушення умов різних видів договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності (особливо ліцензійних договорів та договорів комерційної концесії), спорів щодо авторства на винахід та права власності на патент, порушення авторського права і суміжних прав тощо. Взагалі, об'єктом спору в сфері інтелектуальної власності, з яким можна звернутись до медіатора, можуть бути різноманітні спори, не пов'язані з рішенням державних органів[1, с. 5]. Окрему категорію справ, що вирішуються за допомогою медіації, складають, так звані, доменні спори, пов'язані із неправомірним використання об'єктів інтелектуальної власності у доменних іменах.

Медіація (от латинського «mediare» - посередництво) – це позасудова процедура врегулювання спору шляхом переговорів за допомогою одного або декількох професійно підготовлених посередників – медіаторів.

Принципова сутність медіації заснована на визнанні факту позитивного впливу присутності нейтральної сторони на ефективність проведення переговорів з вирішення існуючого спору.

Запорукою успіху медіації під час вирішення спорів у сфері інтелектуальної власності є специфіка об'єктів інтелектуальної власності, що полягає у їх нематеріальності. Завдяки цьому у сторін медіації є майже необмежені можливості для маневрування під час напрацювання взаємоприйняттого рішення. Крім того, немаловажне значення для сторін має конфіденційність медіації.

Важливе значення для поширення застосування медіації у спорах з питань інтелектуальної власності має діяльність Центру Всесвітньої організації інтелектуальної власності з арбітражу та посередництва. Центр був заснований у Женеві в 1994 році з метою сприяння врегулюванню спорів в сфері інтелектуальної власності завдяки застосуванню альтернативних процедур.

З моменту створення Центр ВОІВ з арбітражу та посередництва консулює сторони та їх представників щодо шляхів врегулювання спорів без звернення до формальних судових процедур, а також забезпечує доступ до ефективних та економічних процедур альтернативного врегулювання спорів. Предметом врегулювання є як договірні спори (наприклад, ліцензійні договори на програмне забезпечення, договори на розповсюдження фармацевтичної продукції, договори на проведення досліджень та розробок, тощо), так і позадоговірні спори (наприклад, порушення патентних прав чи прав на торговельну марку, тощо). В такі спори, як правило, залучені сторони, що базуються в різних юрисдикціях.

Для кожної з процедур Центром розроблено відповідні правила. Зокрема, проведення процедури посередництва (медіації) регулюється Правилами Всесвітньої організації інтелектуальної власності з посередництва, що складаються з 27 статей та встановлюють мінімальні стандарти такої процедури. Правилами визначається порядок ініціювання процесу посередництва, порядок призначення посередника, порядок визначення гонорару посередника, порядок розподілу витрат на посередництво, вимоги щодо конфіденційності, тощо.

В рамках процедури посередництва нейтральний посередник допомагає сторонам напрацювати взаємоприйнятне рішення. Направлення на посередництво ВОІВ є консенсуальним. Посередництво ВОІВ може мати місце тільки, якщо обидві сторони під час укладення відповідного договору домовилися про те, що спір у разі його виникнення буде переданий на медіацію (медіаційне

застереження), або у разі укладення сторонами спору окремої угоди про проведення процедури посередництва. При цьому Центр ВОІВ виконує виключно адміністративну функцію, що полягає у наданні сторонам спору допомоги у виборі та призначенні посередника; визначенні розміру гонорару медіатора на основі консультацій з сторонами і посередником; забезпеченні приміщення для проведення процедури медіації, тощо.

Посередництво ВОІВ розпочинається за письмовою заявкою на посередництво однієї із сторін спору, що подається до Центру. Копія заявки на посередництво одночасно надсилається іншій стороні спору.

Якщо сторони не домовилися про особу медіатора чи не погодили іншого порядку визначення медіатора, призначення посередника відбувається за такою процедурою. Центр направляє кожній стороні ідентичний список кандидатів. Список як правило містить імена принаймні трьох кандидатів в алфавітному порядку. Якщо сторони домовилися про яких-небудь конкретних кваліфікацій, список повинен містити імена кандидатів, що задовольняють цим вимогам. Кожна сторона має право видалити ім'я будь-якого кандидата або кандидатів проти призначення яких він заперечує, та пронумерувати кандидатів, що залишилися, у порядку переваги. Кожна сторона повинна повернути зазначений список Центру протягом семи днів з дати його отримання. Якщо список не буде повернуто у встановлений час, то всі кандидатури зі списку вважаються погодженими. На сьогоднішній день, база Центру містить понад 1500 незалежних посередників, арбітрів та експертів.

Ефективність проведення процедури посередництва у спорах з інтелектуальної власності доведено досвідом її застосування. За офіційною статистикою, наведеною на сайті Всесвітньої організації інтелектуальної власності (<http://www.wipo.int/amc/en/center/caseload.html>) 70 % спорів вирішуються за результатами проведення процедури посередництва.

Список використаної літератури:

1. Паладій М., Шевелева Т. Не хочете вирішувати конфлікт у суді – зверніться до медіатора / М. Паладій, Т. Шевелева // Інтелектуальна власність. – 2006 г. – № 12 – С. 5-6.

Заявка
На участь у Міжнародній науково-практичній конференції
«Правові та інституційні механізми
забезпечення розвитку держави
та права в умовах євроінтеграції»

Прізвище	Романадзе
Ім'я	Луїза
По батькові	Джумберовна
Місце роботи	НУ «ОЮА»
Посада	доцент
Науковий ступінь	к.ю.н.
Вчене звання	доцент
Тема доповіді	РОЗВ'ЯЗАННЯ СПОРІВ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ЗА ДОПОМОГОЮ МЕДІАЦІЇ
Тематичний напрямок	Альтернативне врегулювання спорів, інтелектуальна власність
Відомості про приїзд (вказати необхідне):	Особиста участь / Заочна участь
Координати для контакту:	
Індекс, адреса	65058, м. Одеса, просп. Шевченка, 33 кв. 52
Ел. адреса	7435185@mail.ru
Телефон	7435185